

**SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
ISPARTA'DA Kİ YAŞAM KALİTESİ ve ISPARTA HALKINA
İLİŞKİN TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

**LIFE QUALITY OF SULEYMAN DEMIREL UNIVERSITY
STUDENTS IN ISPARTA AND EVALUATION OF THEIR
ATTITUDES TOWARDS THE PEOPLE OF ISPARTA**

Okutman Tahsin AKÇAKANAT*
Doç. Dr. İlker H. ÇARIKÇI**
Doç. Dr. Murat A. DULUPÇU***

ÖZET

Bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin Isparta'da ki yaşam kalitesi hakkındaki düşüncelerini öğrenmek ve Isparta halkı, esnafı, ev sahipleri hakkındaki tutumlarını ölçmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma 2003-2005-2007 ve 2009 yıllarını kapsamakta ve yıllar itibari ile memnuniyet düzeylerinde meydana gelen değişimler ölçümlenmeye çalışılmıştır. Çalışma neticesinde, öğrencilerin Isparta'da ki yaşam kalitesi ile Isparta halkının tutum ve davranışları hususunda büyük bir memnuniyetsizlik içinde oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta, Öğrenci, Yaşam Kalitesi, Tutum

ABSTRACT

This study was carried out to reveal the thoughts of Suleyman Demirel University students regarding the life quality in Isparta and to measure their attitudes towards the people of Isparta, artisans, tradesmen as well as landlords. The study includes the years of 2003, 2005, 2007, and 2009, trying to measure the changes in their satisfaction levels on a yearly basis. As a result of the study, university students were found to be in great dissatisfaction with the life quality in Isparta and attitudes as well as manner of conduct of Isparta people.

Key Words: Suleyman Demirel University, Isparta, Student, Life Quality, Attitude

---

*Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF, Sağlık Yönetimi Bölümü, tahsin@sdu.edu.tr

**Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, carikci@iibf.sdu.edu.tr

***Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, dulupcu@iibf.sdu.edu.tr

1. GİRİŞ

1992 yılında kurulmuş olan Süleyman Demirel Üniversitesi'nin (SDÜ) 30 yılı aşkın bir geçmişi bulunmaktadır. 1976 yılında "Isparta Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi" ile eğitim vermeye başlamış olan üniversite bugün ulaştığı noktada; lisans eğitimi veren 15 fakülte, 2 yüksekokul, önlisans eğitimi veren 17 meslek yüksekokulu, lisansüstü eğitim veren 5 enstitü, 35 araştırma uygulama merkezi ve rektörlüğe bağlı 5 bölümüyle toplam 74 akademik birimi olan bir üniversite haline gelmiştir (SDÜ Performans Programı, 2010, ss. 5-6).

SDÜ 20 fakülteli eksiksiz bir üniversite olmaya doğru ilerlemektedir. Süleyman Demirel Üniversitesi'nde 2010 yılı itibarıyla 152 Profesör, 181 Doçent, 422 Yardımcı Doçent, 219 Öğretim Görevlisi, 151 Okutman, 83 Uzman 280'i Tıp Fakültesi, 191'i enstitü, 126'si dekanlık kadrolarında toplam 597 Araştırma Görevlisi görev yapmaktadır. 7'si yabancı uyruklu olan mevcut 1.805 Akademik personele ek olarak üniversitede çalışan 1166 idari - sözleşmeli personel ve işçi bulunmaktadır. 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 42.526 kayıtlı öğrencinin 20.223'ü (%47,6) fakültelerde, 19.397'si (% 45,6) meslek yüksekokullarında, 2.906'sı da (% 6,8) enstitülerde öğrenim görmüştür. Öğrencilerin %67,4'ü I. öğretim programlarında, %32,6'sı ise II. Öğretim programlarında yer alan öğrencilerin % 41'i kız, % 59'u erkek öğrencilerden oluşmaktadır. 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 9.603 mezun veren Süleyman Demirel Üniversitesi'nin mezun öğrencilerinin %37,7'si fakültelerden; %60,3'ü meslek yüksekokullarından ve % 2'si enstitülerden mezun olmuştur (SDÜ 2011-2015 Stratejik Plan Taslağı, 2010, ss. 16-17).

2010-2011 eğitim öğretim yılı itibarı ile SDÜ'de 47.979 öğrenci kayıtlı bulunmaktadır. Ek yerleştirmelerle birlikte bu rakamın 50 bin öğrenciye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Kayıtlı öğrencilerin 22.946'sı önlisans, 21.407'si lisans ve 3.626'sı lisansüstü düzeyde eğitim görmektedir (SDÜ Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı verileri, 2010).

Üniversitenin öğretim, araştırma geliştirme, sağlık ve bunlara bağlı destek hizmetlerinin, sürdürüldüğü kapalı alanları toplam 394.739 m²'dir. Bu kapalı alanların 92.927 m²'si Batı Yerleşkesinde, 205.530 m²'si Doğu Yerleşkesinde, 26.149 m²'si Isparta il merkezinde, 70.133 m²'si de Isparta'nın ilçelerinde ve diğer yerleşkeler olan illerde (SDÜ İdare Faaliyet Raporu, 2009, s. 9).

Isparta ilinin merkez nüfusu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2009 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre 190.084 olarak gerçekleşmiştir. İlçe, belde ve köy nüfusları da eklendiğinde bu rakam 420.796'ya ulaşmaktadır (TUİK, 2009). Isparta'nın ekonomisi içinde sanayi işletmelerinin ağırlığı pek fazla yer tutmaz. Isparta'da biri deri organize sanayi bölgesi olmak üzere toplam iki adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Ekonomik faaliyetlerde ağırlık genellikle tarım ve hayvancılık sektöründe bulunmaktadır. Bir zamanlar el dokuması halıları ile meşhur konumda bulunan Isparta günümüzde bu önemini kaybetmiş bulunmaktadır. 1992 yılında faaliyete başlayan üniversitenin ve Eğirdir ilçesinde bulunan Dağ Komando Taburu ve il merkezinde bulunan 40. Piyade Alayının katkıları ile

Isparta'da hizmet sektörü ön plana çıkmaya başlamıştır. Yaklaşık 60 bin kişiyi bulan bu öğrenci ve asker sayısı Isparta'da çok sayıda yeni iş kolunun ortaya çıkmasına ve mevcutların da gelişmesine olanak tanımıştır. Isparta kavşak noktalarına yakın olmasına rağmen sanayi yatırımları açısından çok yeterli durumda değildir. Gerçekleşen sanayi yatırımları da genellikle tekstil, orman ürünleri sektöründe yoğunlaşmıştır.

Ulusal ve Uluslararası literatüre bakıldığında, üniversitelerin etkilerini inceleyen çalışmaların daha çok kısa vadeli ve ekonomik etkiler üzerine yoğunlaştıkları görülmektedir (Çalışkan, 2010; Dalğar vd., 2009; Görkemli, 2009; Çelikkaya vd., 2009; Kaşlı ve Serel, 2008; Drucker ve Goldstein, 2007; Glasson, 2003; Tuğcu, 2003; Ergün, 2003; Huffman ve Quigley, 2002; Bilginoğlu vd., 2002; Erkekoğlu, 2000; Atik, 1999; Thanki, 1999; Felsenstein, 1996). Sürmeli editörlüğünde 2008 yılında Eskişehir'de gerçekleştirilen çalışmada yukarıda bahsedilen çalışmalardan farklı olarak, Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'e olan ekonomik ve sosyokültürel katkılarının yanı sıra, şehrin üniversiteyi ve üniversiteliyi nasıl algıladığı konusuna da değinilmiştir (Sürmeli, 2008). Bu çalışmanın özgünlüğü ise, mevcut literatürde genellikle tek boyuta (ekonomik) odaklanmış araştırmaların aksine, Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin, Isparta ile organik ilişkisini ve şehirdeki temel toplumsal aktörlerle etkileşimini sosyokültürel açıdan inceleyen, bununla birlikte Üniversite öğrencilerinin şehri algılayışını ortaya koyan tek çalışma olmasıdır. Araştırmanın, bu özelliği ile mevcut literatüre farklı boyutlar katacağı düşünülmektedir.

2. GEREÇ ve YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Üniversitelerin, öğrenciler tarafından arzulanmasında şehrin sosyal olanaklarının ve yaşam kalitesinin etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Eğitim kalitesi, şehrin sosyo-kültürel olanakları ile desteklendiği takdirde üniversite istenen bir konuma gelebilir. Şehir halkından çeşitli grupların öğrencilere karşı bakış açıları da üniversitenin talep edilmesinde ki en önemli kriterlerden biri olarak düşünülebilir.

Çalışmanın amacı, 2010 yılında 18. yılını kutlayan Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin, Isparta'daki farklı sektörleri ve şehir halkını nasıl algılandığının belirlenmesidir. Araştırma kapsamında bu etkiler ölçülmüş ve değerlendirilmiştir. Bu çalışmadan çıkacak sonuçlar Isparta'daki ilgililerle paylaşılıp, sorunlu sektörlerin ve grupların rehabilitasyonu yoluyla öğrencilerin yaşam kalitesinde bir artış sağlanması hedeflenmektedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışma 2003 yılında pilot uygulama olarak başlatılmış, daha sonra takip eden iki yıllık aralarla dört farklı zaman periyodunda veriler toplanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2003-2005-2007 ve 2009 yıllarında Isparta il merkezinde öğrenim gören Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı zaman periyotlarında,

Süleyman Demirel Üniversitesi'nin şehir merkezindeki fakülte ve yüksek okullarında okuyan öğrenci sayıları dikkate alınarak her yıl ortalama 900 öğrenci örnekleme seçilmiş ve toplam 3591 öğrenciye ulaşılmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğrencilere uygulanan anket yazarlar tarafından geliştirilmiş olup toplam 15 soru içermektedir. Sorulardan 9 tanesi Isparta'daki yaşam kalitesi ile ilgili olup, bunlardan 4'ü ulaşım, 1'i barınma, 2'si beslenme, 2'si giyim imkânlarının yeterliliğini ve yeterliliğini ölçmektedir. Ankette sosyal etkinliklerin yeterliliğini ölçen 3 soruya da yer verilmiştir. Ankette yer alan diğer 3 soru ise öğrencilerin Isparta esnafına, ev sahiplerine, halkına karşı tutumlarını tespit etmek amacıyla sorulmuş sorulardır. Anketteki ifadeler 5'li likert tiplmesi ile derecelendirilmiştir. "Hiç katılmıyorum" yanıtı için 1, "Katılmıyorum" yanıtı için 2, "Kararsızım" yanıtı için 3, "Katılıyorum" yanıtı için 4, "Tamamen katılıyorum" yanıtı için 5 puan verilir.

Öğrencilerin Isparta'da ki yaşam kalitesine ve Isparta halkına karşı tutumlarını ölçmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada ilk anket çalışması 2003 yılı Aralık ayında yapılmıştır. Daha sonra öğrencilerin tutumlarındaki değişimleri ölçmek amacıyla 2005, 2007 ve 2009 yılları içinde anket 3 defa daha SDÜ öğrencilerine uygulanmıştır. Veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiş ve tanımlayıcı istatistiklerle analizleri yapılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Demografik Bulgular

2003-2009 yılları arasında örnekleme alınan fakültelerden 3358, yüksekokullardan ise 233 öğrenciye anket uygulanmıştır. Örnekleme dahil edilen fakülteler; Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ziraat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Tıp Fakültesi, Orman Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi'dir (2005 yılından itibaren örnekleme alınmıştır). Örnekleme dahil edilen yüksekokullar ise; Isparta Sağlık Yüksekokulu (2005 yılından itibaren örnekleme alınmıştır), Isparta Meslek Yüksekokulu (2005 yılından itibaren örnekleme alınmıştır), Isparta Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'dur (2009 yılından itibaren örnekleme alınmıştır). Örnekleme en fazla öğrenci Süleyman Demirel Üniversitesi'nin en eski ve öğrenci sayısı en fazla olan fakültelerinden, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (787), Mühendislik Mimarlık Fakültesi (760) ve Fen Edebiyat Fakültesi'nden (669) alınmıştır.

2009 rakamlarına göre araştırmaya katılan öğrencilerin neredeyse ¼'ü (%26,4) üç büyük ilimiz olan İstanbul, Ankara ve İzmir'den gelmektedir. Üç büyük ilden gelen öğrenci sayısı yıllar itibarıyla bakıldığında %25 dolaylarında seyretmektedir. Ispartalı olup da Süleyman Demirel Üniversitesi'nde okuyan öğrenci oranı 2007 ve 2009 yıllarında %4,9 olarak tespit edilmiştir. Bu oran 2003 yılında %11,2, 2005 yılında %13,8 olup meydana gelen düşüş Süleyman Demirel Üniversitesi'nin artık Isparta harici illerden daha fazla öğrenci payı aldığını ortaya koyabilir. Komşu il

Antalya'dan gelen öğrenci oranında da dikkate değer artış ve azalışlar yaşanmamaktadır. 2009 yılında oran %11,9 olarak gerçekleşmiştir. Büyükşehirlerden (Bursa, Eskişehir, Adana, Kocaeli, Diyarbakır, Erzurum, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya, Samsun illeri bu kapsamda değerlendirilmiştir) gelen öğrenci oranı da 2009 yılında %19,6 olarak tespit edilmiştir. Bu oranda da yıllar itibari ile %1 lik artış ve azalışlar yaşanmaktadır. Diğer olarak sınıflandırılan gruptan gelen öğrencilerin oranında da yıllar itibari ile yaklaşık %35'lik bir oran korunmuştur. 2009 yılı itibari ile diğer oranı %37,2 olarak gerçekleşmiştir.

Öğrenci ailelerinin yıllara göre değişim gösteren aylık gelir düzeyi dağılımların da gittikçe düzelen bir görünüm vardır. 2009 yılı verilerine göre öğrenci ailelerinin aylık gelir ortalaması 1.661,96 TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2003 yılında 1.037 TL olarak tespit edilmiştir. Altı senelik bu zaman dilimi içinde ailelerinin gelirlerinde yaklaşık olarak %60'lık bir yükselme gerçekleşmiştir. 2009 yılı verilerine göre 0-1000 TL arası geliri olanların oranı %39, 1001-2000 TL geliri oranların oranı %44,1, 2001 TL ve üzeri gelir elde edenlerin oranı ise %16,9 olarak gerçekleşmiştir. Görüldüğü üzere öğrenci ailelerinin aylık gelirleri 1001-2000 TL arasında yoğunlaşmaktadır.

Öğrencilerin yaptıkları aylık harcamaların yıllara göre dağılımına bakıldığında doğal olarak harcama düzeylerinde büyük yükselişler meydana gelmiştir. 2009 yılı verilerine göre 401 TL ve üzeri harcama yapan öğrenci oranı %53,6 olarak gerçekleşmiştir. 100 TL'den daha az harcayanların oranı %0,8 olarak tespit edilmiştir. 2009 yılında bir öğrenci aylık olarak 474 TL harcama yapmaktadır.

3.2. Öğrencilerin Yaşam Kalitesi ve Isparta'ya Karşı Tutumlarına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin tutumları; ulaşım, beslenme, giyim, sosyal yaşantı, ev sahipleri, esnaf ve halk olmak üzere 7 başlıkta analiz edilmiştir. Tablo 1, 2003, 2005, 2007 ve 2009 yılı sonuçlarını içeren karşılaştırmalı bir tablodur. Öğrencilerin yıllara göre tutumlarındaki değişiklikler gayet açık bir şekilde görülmektedir.

Tablo 1: Çeşitli Öğrenci Tutumlarının Dağılımı

	Olumsuz %				Olumlu %				Kararsız %			
	2003	2005	2007	2009	2003	2005	2007	2009	2003	2005	2007	2009
ULAŞIM												
Şehir İçi Ulaşımın Yeterliliği	64,6	57,4	59,2	57,3	27,8	35,5	29,4	29	7,6	7,1	11,4	13,6
Kampusu Ulaşım	44,8	35,5	42,2	42,2	42,5	52,8	44,2	42,7	12,7	11,7	13,6	15
Şehirlerarası Firma Sayısı ve Kalitesi	62,5	57,1	55,7	53,7	20,4	26,3	24,1	24,7	17,1	16,6	20,2	21,6

Şehirlerarası Ulaşım Fiyatları	48,5	41,9	52,4	56,2	39,8	47,5	31,1	26,7	11,7	10,6	16,5	17,1
BESLENME												
Fiyat	37,7	33,9	38,9	46,3	44	42,7	38,9	30,3	18,3	23,4	22,2	23,4
Kalite ve Hijyen	69,8	58,5	68,2	49,9	9,7	15,9	9,9	18,6	20,5	25,6	21,9	31,5
GIYİM												
Fiyat	66,5	61,7	60,8	57,3	13,9	20,5	16,4	18,8	19,6	17,9	22,8	23,8
Marka ve Kalite	69,6	66,8	75,5	65,7	14,3	20,7	11,9	16,4	16,1	12,4	12,6	17,9
SOSYAL YAŞANTI												
Sinema	81,8	75	73,4	56,8	7,2	6,6	14,7	18,1	11	18,4	11,9	25,1
Tiyatro-Konser	79,5	76,6	78,1	73,4	9,1	9,6	12,6	12,5	11,4	13,7	9,3	14,2
Farklı Zevklere Hitap Eden Kafeler	76,6	73,5	74	68	16,4	15,3	16,9	21,4	7,1	11,2	9,1	10,6
EV SAHİPLERİNİN TUTUMU												
Ev Kiraları	75,3	80,6	85,8	74,1	14,7	8,2	7,1	11,6	10	11,2	7,1	14,3
Ev Sahiplerinin Tutumları	63,6	60,4	69,1	56	13	16,3	10,3	16,6	23,4	23,4	20,6	27,4
ESNAFIN TUTUMU												
Esnafın Öğrenciye Karşı Tutum ve Davranışları	69,4	68,4	72,2	63,8	13,9	13,8	13,9	18,4	16,7	17,8	13,9	17,8
HALKIN TUTUMU												
Halkın Öğrenciye Karşı Tutum ve Davranışları	69,3	61,9	68,9	58	13,6	21,8	17,9	21,3	17,1	16,3	13,2	20,7

Tablo 1'de gösterilen sonuçlar, çalışmanın bundan sonraki kısımlarında grafiklerden de yararlanılmak sureti ile yedi ana başlık altında derinlemesine incelenmektedir.

3.2.1. Ulaşım

Aşağıdaki üç değişik grafikten görülebileceği gibi öğrenciler ulaşım konusunda çok memnun değildiler. Öğrencilerin, şehir içi ulaşımın yeterliliği hakkındaki tutumları yıllardan beri çok fazla değişmemiş ve olumsuz olarak kalmıştır. Şehir içi ulaşım konusunda 2003 yılında tavan yapan memnuniyetsizlik oranı yavaş yavaş azalarak %60'a yakın seviyelerde dolaşmaktadır. Şehir içi ulaşımdan memnun olan öğrencilerin oranı sadece %29 seviyesinde kalmıştır ki bu oran bize problemin gerçekten büyük olduğunu anlatmaktadır.

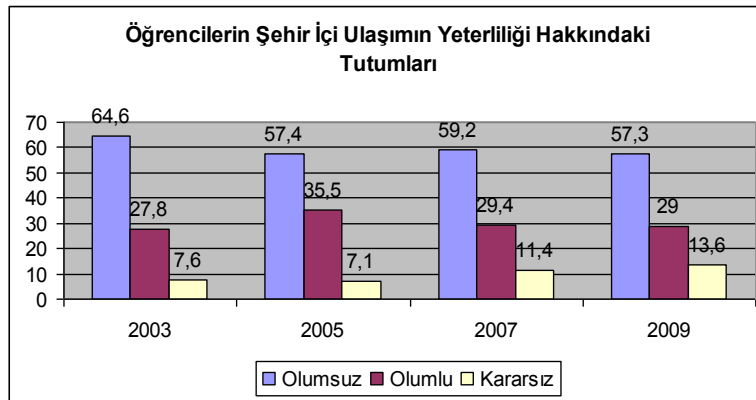
Öğrencilerin kampusa ulaşımın yeterliliği hakkındaki tutumları ne olumlu nede olumsuz sayılabilecek bir orandadır. Grafik 2 incelendiğinde kampusa ulaşım konusuna olumlu bakanların oranı %42,7 iken olumsuz tutum geliştiren öğrencilerin oranı %42,2'dir. Geçmiş yıllara da bakıldığında,

2005 yılı haricinde olumlu ve olumsuz tutum sahiplerinin oranı hep yakın seviyelerde gerçekleşmiştir.

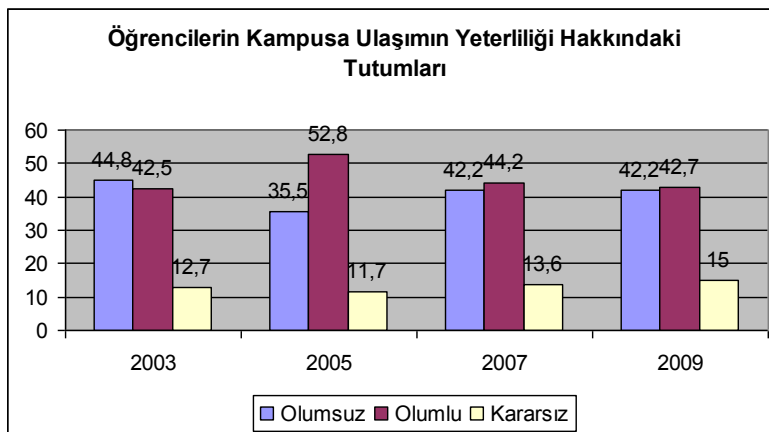
Yine şehirlerarası ulaşım açısından da öğrencilerin sıkıntılı olduğu grafik 3'den görülmektedir. Öğrencilerin %53,7'si şehirlerarası otobüs firmalarının sayısından ve kalitesinden memnun değildir. Bu konuda olumsuz düşünen öğrencilerin oranı yıllara göre yavaş ta olsa bir azalma göstermiştir, fakat olumlu tutuma sahip öğrencilerin oranı artmamış %25'ler seviyesinde gezinmiştir. Bu oranda bize, şehirlerarası ulaşım konusunda gerçekten sorun yaşandığını göstermektedir

Yine aynı şekilde grafik 4'da görülebileceği gibi öğrencilerin %56,2'si şehirlerarası otobüs firmalarının fiyatlarından da memnun değildirler. 2005 yılında fiyatlardan memnun olanların oranı memnun olmayanlara göre %6 fazla iken, 2007 yılından itibaren bu durum tersine dönmüş ve memnuniyetsiz olanlar memnun olanlara göre büyük oranda artmıştır.

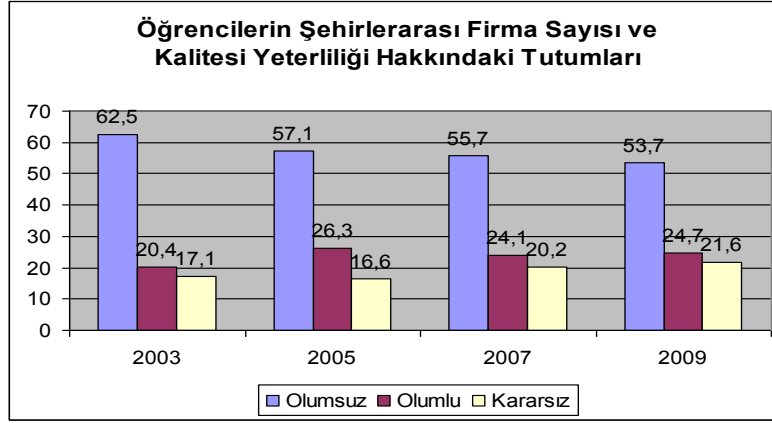
Grafik 1: Öğrencilerin Şehir İçi Ulaşımın Yeterliliği Hakkındaki Tutumları

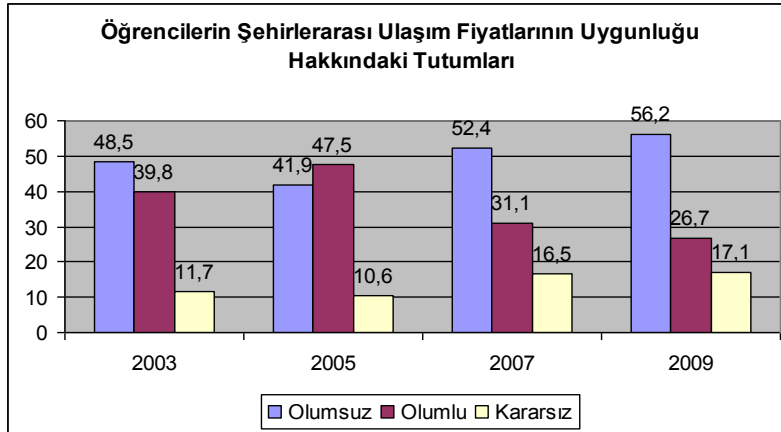
Grafik 2: Öğrencilerin Kampusa Ulaşımın Yeterliliği Hakkındaki Tutumları

Grafik 3: Öğrencilerin Şehirlerarası Firma Sayısı ve Kalitesi Yeterliliği Hakkındaki Tutumları

Grafik 4: Öğrencilerin Şehirlerarası Ulaşım Fiyatlarının Uygunluğu Hakkındaki Tutumları

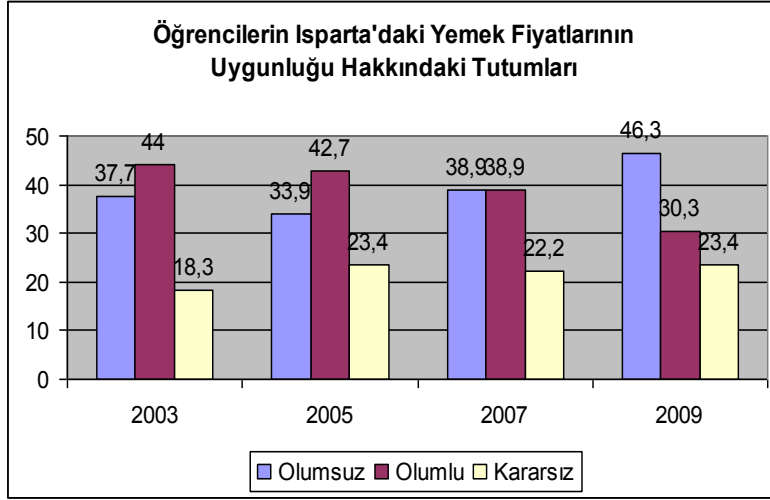
3.2.2. Beslenme

Beslenme ana başlığında dikkat çekici olan fiyatları olumlu değerlendiren öğrencilerin oranının 2003'den bu yana sürekli düşüş göstermesidir. 2009'da yemek fiyatlarını uygun bulanlar %30,3 ile dört dönem göz önüne alındığında en düşük orana inmiştir. 2009 yemek fiyatları karşısında öğrencilerin oluşturdukları tutum açısından en yüksek gerilemenin yaşandığı yıl olmuştur.

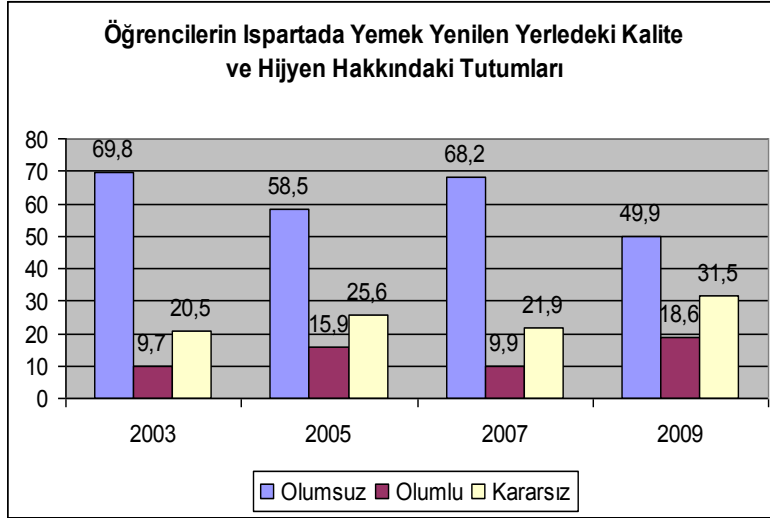
Öğrenciler yemek kalitesi ve hijyen açısından da genelde olumsuz değerlendirmede bulunmaktadır. 2007'de %68,2 olarak gerçekleşen olumsuzluk oranı 2009'da büyük düşüş yaşamış ve %49,9 olarak tespit edilmiştir. Buna karşın 2009'da yemeklerdeki kalite ve hijyeni olumlu bulanların oranı halen %20'yi bile bulmamaktadır. Kalite ve hijyen açısından Isparta esnafının daha çok yol alması gerektiği aşikardır.

Grafik 5: Öğrencilerin Isparta'daki Yemek Fiyatlarının Uygunluğu Hakkındaki Tutumları

Grafik 6: Öğrencilerin Isparta'da Yemek Yenilen Yerlerdeki Kalite ve Hijyen Hakkındaki Tutumları

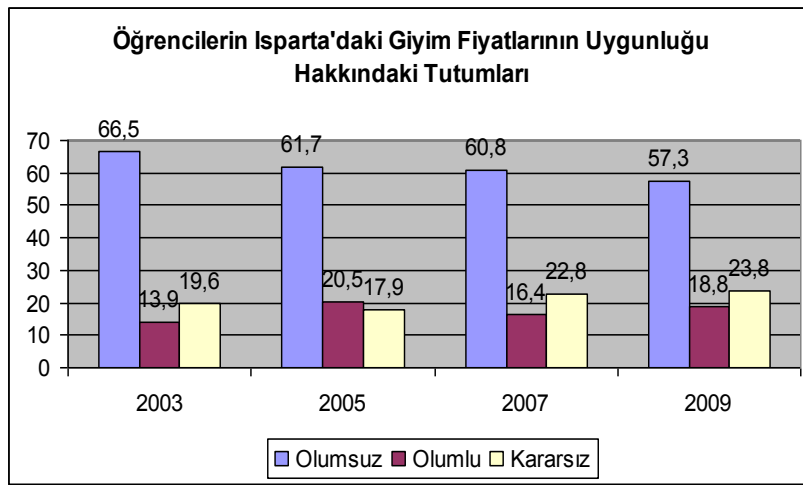

3.2.3. Giyim

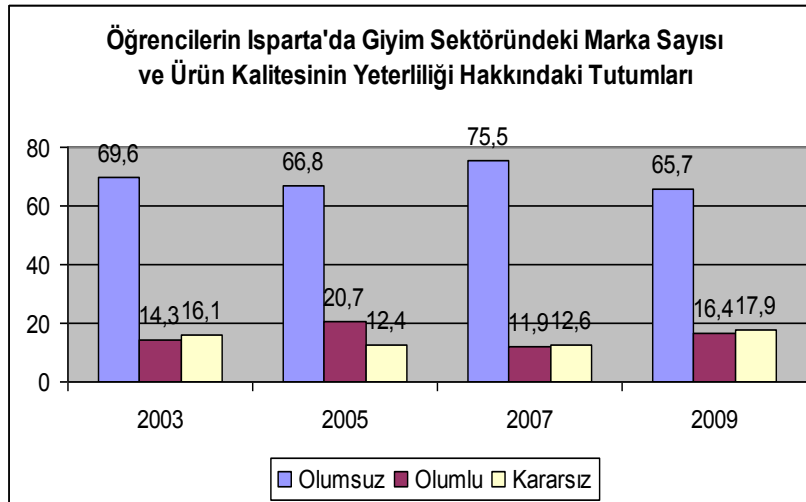
Öğrenciler, Isparta'da giyim konusunda, hem markaların yetersizliği ve kalitenin düşüklüğü, hem de fiyatların yüksek olduğu şeklinde bir önyargıya sahiptir. Bu yüzden 2003 ve 2009 yılları arasında Isparta'da pek çok giyim mağazası açılmasına ve öğrencilerin talep ettikleri markaların birçoğu getirilmesine rağmen öğrencilerin tutumlarında pek de olumlu gelişmeler yaşanmamıştır. Öğrencilerin Isparta'da ki giyim firmalarının

marka çeşitliliği, kalitesi ve fiyatlarının uygunluğu hakkındaki değerlendirmeleri 2003'den bu yana hep olumsuz çıkmaktadır. 2009 yılı itibari ile öğrencilerin %57,3'ü giyim fiyatlarının, %65,7'si marka sayısı ve ürün kalitesinin yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerde bulunan Isparta'da giyim fiyatlarının uygun olmadığı şeklindeki yargı 2003'den beri az da olsa düşüş trendine girmiştir. Buna karşın giyim fiyatları hakkındaki olumlu görüşler ancak %18,8 seviyesine çıkabilmiştir. Marka sayısı ve ürün kalitesinin yeterliliği hakkındaki olumsuz öğrenci tutumu 2007 yılı ile karşılaştırıldığında 2009'da yaklaşık 10 puan düşmüş ancak %65,7 olan bu oran gene de çok yüksek bir memnuniyetsizliği ifade etmektedir.

Grafik 7: Öğrencilerin Isparta'daki Giyim Fiyatlarının Uygunluğu Hakkındaki Tutumları

Grafik 8: Öğrencilerin Isparta'da Giyim Sektöründeki Marka Sayısı ve Ürün Kalitesinin Yeterliliği Hakkındaki Tutumları

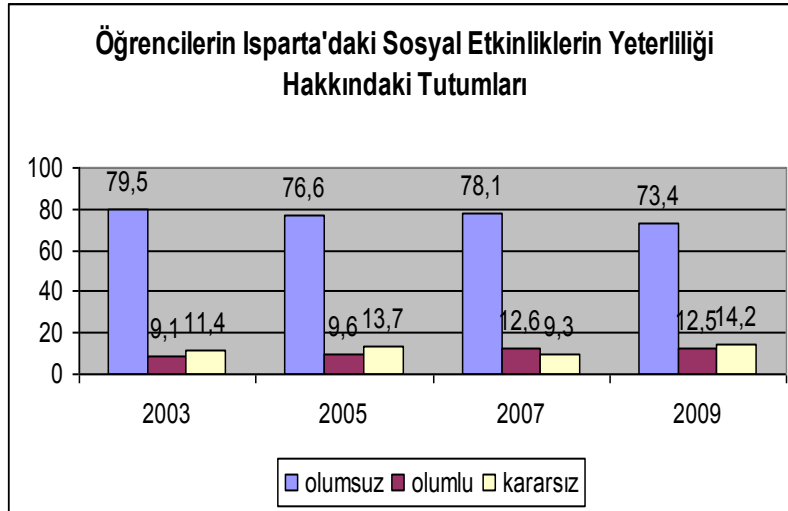
3.2.4. Sosyal Etkinlikler

Kentsel yaşamın kalitesini belirlemede etkili olan sosyal yaşantı konusunu incelediğimizde, öğrencilerin en az memnun oldukları alan olduğu ortaya çıkmaktadır. İlerdeki sosyal etkinliklerin yoğunluğu, kalitesi ve çeşitliliği öğrenciler tarafından yeterli görülmemektedir. Öğrencilerin Isparta'daki sosyal etkinliklerin yeterliliği konusundaki görüşlerinde yıllar itibari ile çok büyük bir değişme olmamış ve her dört senede de öğrencilerin yaklaşık %75'i olumsuz görüş bildirmiştir. Olumlu bulanların oranı da %12'li seviyelerde bulunmaktadır.

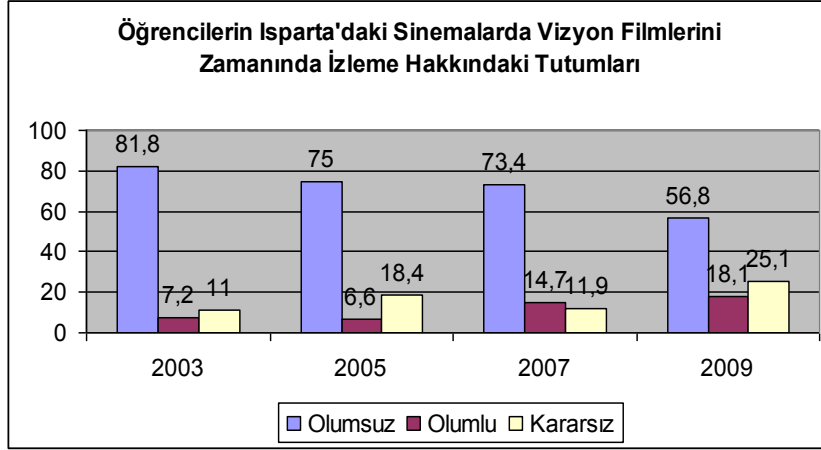
Öğrenciler vizyondaki filmleri zamanında izleyemedikleri yönünde görüş beyan etmektedirler. Sadece %18,1 oranında öğrenci vizyona giren filmleri zamanında izleyebildiğini söylemiştir. Önceki yıllarla karşılaştırıldığında olumlu görüş bildirenlerin oranı neredeyse üç katı artmıştır ama bu artışa rağmen elde edilen %18,1'lik oran çok düşük kalmaktadır. Burada dikkati çeken nokta olumsuz tutum sahiplerinin oranının yıllar itibari ile hızla düşmekte olmasıdır.

Öğrencilerin Isparta'da memnun olmadıkları hizmetlerden bir diğeri de cafe sayısı ve çeşitliliğidir. Öğrencilerin %68'i farklı zevklere hitap eden cafe'lerin açılmasının gerekli olduğunu belirtmiştir. Sadece %21,4 oranında öğrencinin böyle bir isteği bulunmamakta ve mevcut cafe'leri yeterli bulmaktadır. Her ne kadar seneler itibariyle bakıldığında cafe'lerin yetersiz olduğunu söyleyenlerin oranı düşmekte, yeterli olduğunu söyleyenlerin oranı artmakta ise de mevcut durumda öğrencilerin cafe'ler konusunda tatmin olmadığı ortadadır.

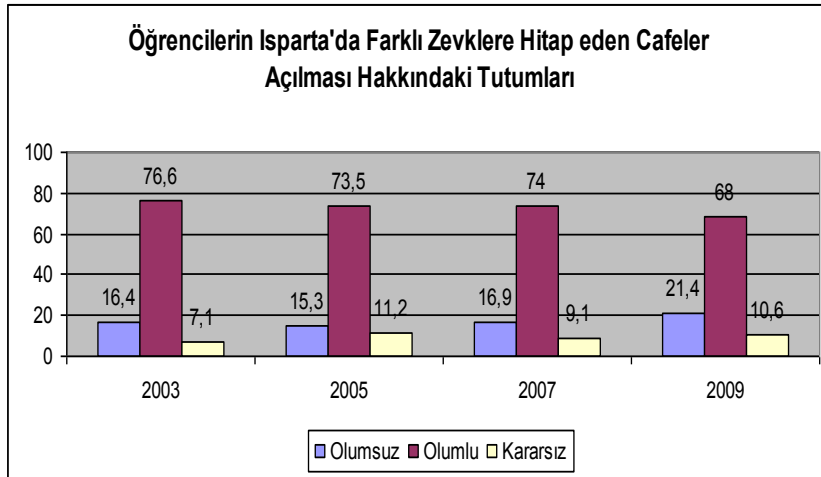
Grafik 9: Öğrencilerin Isparta'daki Sosyal Etkinliklerin Yeterliliği Hakkındaki Tutumları

Grafik 10: Öğrencilerin Isparta'daki Sinemalarda Vizyon Filmlerini Zamanında İzleme Hakkındaki Tutumları

Grafik 11: Öğrencilerin Isparta'da Farklı Zevklere Hitap Eden Cafe'ler Açılması Hakkındaki Tutumları

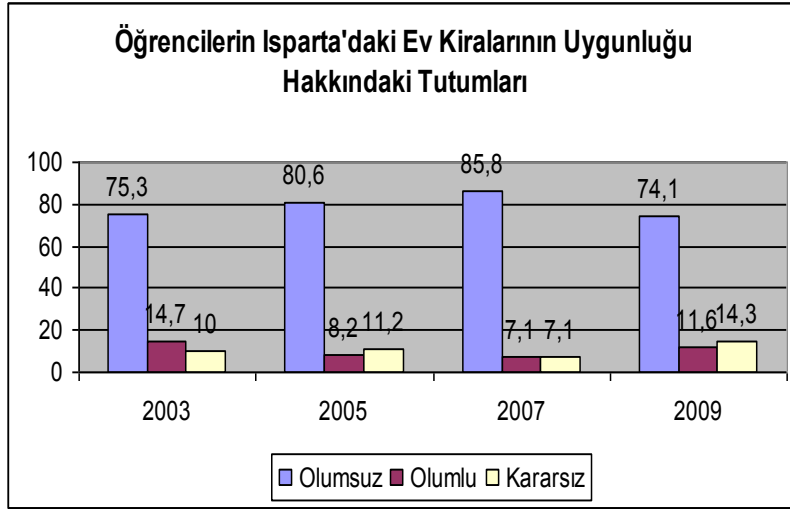

3.2.5. Ev Sahipleri

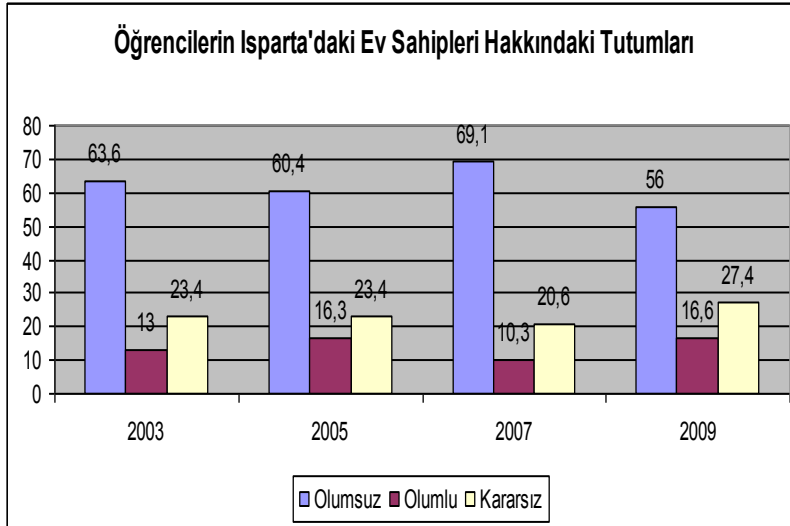
Öğrencilerde, kira fiyatlarının yüksekliğinden dolayı oluşan memnuniyetsizlik her yıl bir önceki yıla göre yaklaşık %5 oranında yükselmiş, 2007 yılında en üst düzeye çıkarak %85,8 olarak tespit edilmişti. 2009 ölçümlerinde ise kira fiyatlarına karşı memnuniyetsizlik oranı azalmış ve %74,1 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bu değerden de anlaşılmaktadır ki, tüm Türkiye'de durgunlaşan emlak sektörü Isparta'da da etkisini göstermiş ve kira fiyatları bir miktar düşmüştür. Bu düşüşe rağmen kiralarn uygun olduğunu söyleyen öğrenci oranı sadece %11,6'dır.

Öğrencilerin ev sahipleri hakkındaki tutumları da olumsuzdur. Ancak kira fiyatlarındaki olumsuzluk oranı kadar yüksek bir olumsuzluk oranı burada elde edilmemiştir. 2007 yılına nazaran 2009’da olumsuz tutum sahibi öğrencilerin oranı oldukça azalmış ve %56 olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında öğrenciler, ev sahiplerinin tutum ve davranışlarından %16,6 oranında memnun olmaktadır.

Grafik 12: Öğrencilerin Isparta'daki Ev Kiraları'nın Uygunluğu Hakkındaki Tutumları

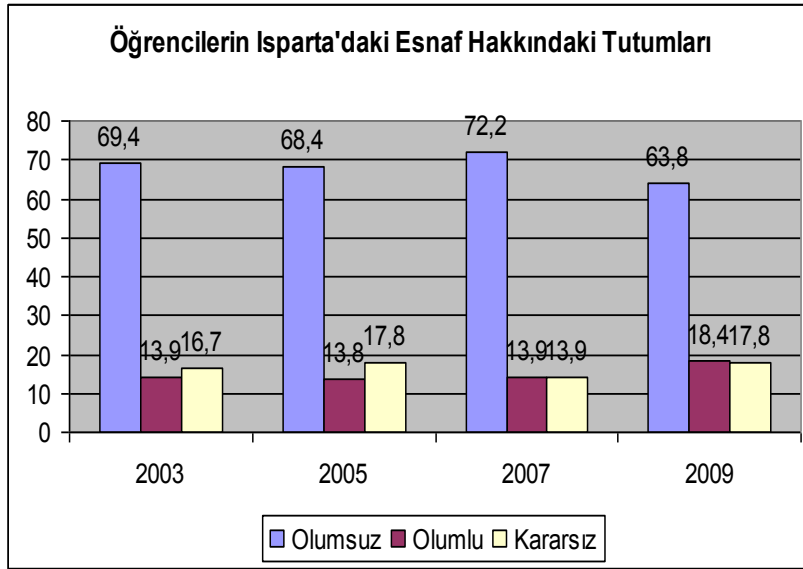
Grafik 13: Öğrencilerin Isparta'daki Ev Sahipleri Hakkındaki Tutumları

3.2.6. Esnaf

Aşağıdaki grafikten de görülebileceği gibi öğrenciler Isparta'daki esnaktan memnun değildir. 2009 yılı için %18,4 olarak çıkan memnuniyet düzeyi çok düşük bir orandır. Ancak geçmiş senelerle kıyaslandığında bu oranda %5'lik bir artış yaşandığı dikkatlerden kaçmamaktadır. Esnafın tutum ve davranışlarından memnun olmayan öğrenci oranı 2009 yılında geçmiş dönemlere göre azalmış ve %63,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu da demektir ki yaklaşık olarak her 3 öğrenciden 2'si esnaf ile sorun yaşamaktadır.

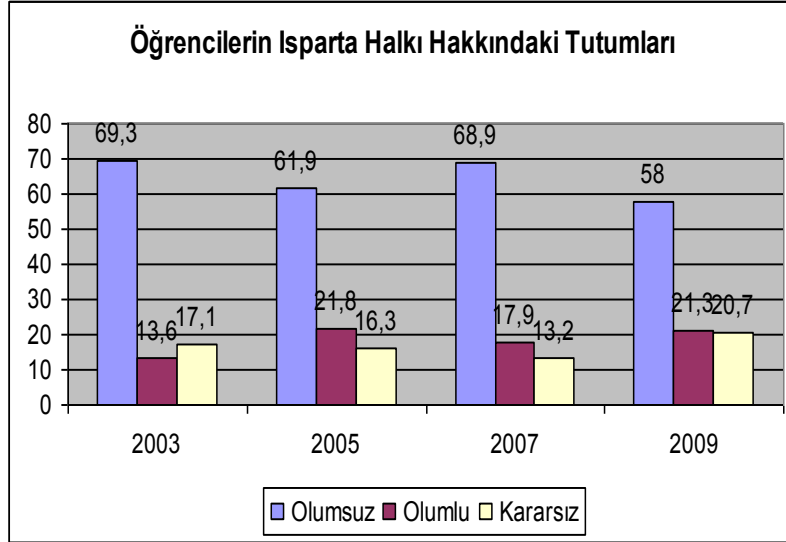
Grafik 14: Öğrencilerin Isparta'daki Esnaf Hakkındaki Tutumları

3.2.7. Halk

Öğrenciler Isparta halkı hakkında da olumlu bir düşünceye sahip değildir. Yine de ev sahipleri ve esnafa nazaran Isparta halkına daha iyimser gözle bakmaktadırlar. %58'i halka karşı olumsuz bir tutum içindedir. Bu değer geçmiş dönemlerle karşılaştırıldığında yaklaşık 10 puanlık bir gerilemeyi işaret etmektedir. Halk hakkında olumlu görüş bildirenlerin oranı 2007 yılına göre yaklaşık 4 puan artarak %21,3 seviyelerine gelmiştir. Grafik 15 incelendiği takdirde, öğrenci ile halk arasında ilişkilerin gelişmeye başladığı ve önümüzdeki dönemlerde çok daha olumlu sonuçlar alınmasının mümkün olduğu anlaşılabılır.

Grafik 15: Öğrencilerin Isparta Halkı Hakkındaki Tutumları

4. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmadan çıkarılabilecek en önemli sonuç Isparta merkezde okuyan Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin yaşam kalitesi anlamında tatmin düzeylerinin oldukça zayıf olduğudur. Öğrenciler şehir içi ulaşım imkanlarının yetersizliği konusunda yıllar itibari ile çok fazla değişmeyen bir görüşe sahiptir. Öğrencilerin yarıdan daha azı (2009 yılı için %42,7) kampüse ulaşım konusunda tatmin olduğunu belirtmiştir. Bu alanda da yıllar itibari ile pek fazla değişmeyen ortalamalar söz konusudur. Şehirlerarası ulaşım firmalarının sayısını ve hizmet kalitesini de öğrenciler yeterli görmemektedir (2009 yılı için %53,7). Yıllar itibari ile baktığımızda şehirlerarası ulaşım alanında kademeli bir iyileşme görülmektedir. Öğrenciler şehirlerarası ulaşım fiyatlarından da büyük oranda memnuniyet duymamaktadırlar (2009 yılı için %56,2). Bu memnuniyetsizlik 2003'den 2009'a sürekli bir artış periyodu içindedir.

Öğrencilerin belki de tatmin düzeylerinin en fazla olduğu araştırma konusu beslenme olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenciler Isparta'da ki yiyecek içecek fiyatlarından 2009 yılı için %30,3 oranında memnuniyet duymaktadırlar. 2003 yılında %44 olan bu oran yıllar itibari ile sürekli olarak düşüş göstermiş ve 2009'da en alt yüzdeye gerilemiştir. Yiyecek içecek hizmetlerindeki kalite ve hijyen açısından olaya baktığımızda, memnuniyet düzeyi tek hanelerden çift hanelere doğru dalgalı bir seyir izlemiş ve 2009 yılı için %18,6 olarak gerçekleşmiştir.

Öğrenciler giyim ürünlerinin fiyatları konusunda da sıkıntı yaşadıklarını ifade etmektedirler. 2003 yılı ile kıyaslandığında bu sıkıntı düzeyi 2009'a kadar sürekli bir düşme eğilimi göstermektedir. Ancak yine de 2009'da bu oran %57,3 gibi yüksek bir düzeyde gerçekleşmiştir. Öğrenciler giyim ürünlerinin fiyatlarından daha ziyade aradıkları kaliteyi ve markaları

bulamadıklarından dert yanmaktadırlar. 2009'da diğer yıllara göre daha düşük bir oranda gerçekleşen bu ortalama %65,7 olarak gerçekleşmiştir.

Öğrencilerin sosyal yaşantı anlamında da sıkıntıları oldukça fazladır. Hatta en problemlili olan alanın sosyal yaşantı alanı olduğu söylenebilir. Öğrenciler sinema salonlarının yetersizliğini ve vizyona giren filmleri zamanında izleyemediklerini ifade etmektedirler. 2003 yılında had safhada olan memnuniyetsizlik oranı (%81,8) 2009'a kadar sürekli olarak düşmüş ve 2009 yılında % 56,8 olarak gerçekleşmiştir. Ancak sinema alanında gözlenen belirgin memnuniyet artışı tiyatro ve konser etkinlikleri alanında gözlemlenmemiştir. 2009 yılında öğrencilerin tüm alanlar göz önüne alındığında memnuniyet düzeylerinin en az olduğu alan tiyatro ve konser etkinlikleridir (%12,5). Öğrenciler farklı zevklere hitap eden kafe'lerin açılması gerektiğini düşünmektedir. 2009 yılında bu alanda öğrencilerin memnuniyet düzeyi %21,4 olarak tespit edilmiştir. Yıllar itibari ile bu alanda memnuniyet düzeyinde bir artış gözlemlenmektedir.

Öğrencilerin Isparta halkı, esnafı ve ev sahipleri hakkındaki tutumları konusunda elde edilen bulgular, öğrencilerin Isparta da ki yaşam kalitesi hakkındaki bulguları ile paralellik göstermektedir. Yine memnuniyetsizlik düzeyleri %50'nin üzerinde seyretmektedir. Öğrenciler, Isparta halkının öğrenciye karşı olan tutum ve davranışlarından 2009 yılı için %58 düzeyinde memnuniyetsizlik duymaktadırlar. Geçmiş yıllara bakıldığında bir düşüş trendine girildiği gözlemlenmektedir. Benzer bir durum öğrencinin esnafa karşı tutumunda da ortaya çıkmaktadır. 2009 yılı için memnuniyetsizlik düzeyi %63,8 olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin en fazla yakındıkları hususlardan bir diğeri de Ev kiralarının yüksekliğidir. Bu alanda memnuniyetsizlik düzeyi 2009 yılı için %74,1 olarak gerçekleşmiştir. 2007'de gerçekleşen %85,8'lik memnuniyetsizlik düzeyi tüm alanlar ve yıllar içinde tespit edilen en yüksek oran olarak karşımıza çıkmaktadır. Ev sahiplerinin tutumları konusunda da öğrencilerde bir memnuniyetsizlik söz konusu olsa da (2009 yılı için %56) kira ücretleri konusundaki memnuniyetsizliğin yanına bile yaklaşmamaktadır.

Buraya kadar verilen memnuniyet yüzdelerinden de anlaşılacağı gibi Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri gerek şehrin yaşam kalitesi anlamında gerekse de Isparta halkının kendilerine olan yaklaşımları bağlamında oldukça yüksek bir memnuniyetsizlik düzeyi sergilemektedir. Bu durumun pek çok sebebi olabilir. Isparta ve Ispartalı küçük bir Anadolu şehri olmasından dolayı henüz yirmi yılını bile doldurmamış olan üniversiteyi ve üniversite öğrencisini kabullenme anlamında sıkıntı yaşamaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 2009 yılı itibari ile %57,9'u büyük şehir belediyesi statüsündeki illerden gelmektedir. Bu durumda Isparta da ki sosyal ve kültürel imkanlar öğrencilerin geldikleri illerin düzeyine pek tabii ki ulaşamamakta, dolayısı ile öğrenciler belirgin bir memnuniyetsizlik yaşamaktadırlar. Ayrıca ekonomisi bugüne kadar tarım ve hayvancılığa dayalı olan Isparta'nın artık öğrenciyi bir gelir kapısı olarak görmesi ve bazı kesimler tarafından bu durumun istismar edilmesi ile memnuniyetsizlik düzeyi yükselmiştir.

Öğrencilerde yaşanan bu genel memnuniyetsizlik halinin ortadan kaldırılması için pek çok kesime görev düşmektedir. Öncelikle yerel yönetim,

ticaret ve sanayi odası, borsalar, esnaf birlikleri, üniversite ile bir an önce işbirliğine giderek sorunları öğrenmeli ve çözüm yolları için çalışmalar başlatmalıdırlar. Tabi ki burada girişimcilere de önemli görev düşmektedir. Öğrencilerin yaşam kalitesini artıracak ürün ve hizmetlerin sağlanması onlar kanalı ile gerçekleştirilecektir. Girişimcilerin memnuniyetsizliğin tavan yaptığı sektörlerde, öğrenci ihtiyaçlarına cevap verecek işletmeler kurmaları ve var olanlarında kalitesini geliştirmeleri yaşanan olumsuz durumun düzelmesine imkan tanıyabilir.

Kaynakça

- Atik, H. (1999), Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama, Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 15, 99-109.
- Bilginoğlu, M. A., Atik, H., Türker, O., Pamuk, Y., Düzgün, R. (2002), Erciyes Üniversitesi'nin Kayseri İli'nin Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Yapısına Etkileri, E.Ü. Yayınları No: 135, Kayseri.
- Çalışkan, Ş. (2010), Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı (Uşak Üniversitesi Örneği), Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 9(31), 169-179.
- Çelikkaya, S., Tunç, H. ve Atatorun, M. (2009), "Yalvaç Meslek Yüksekokulu'nun Yalvaç Ekonomisine Katkısı ve Karşılaştırmalı Bir Analiz" Uluslararası Davraz Kongresi: "Küresel Diyalog" Bildiriler Kitabı, Süleyman Demirel Üniversitesi, 24-27 Eylül 2009, Isparta, 654-661.
- Dalğar, H., Tunç, H., Kaya, M. (2009), Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü ve Bucak Örneği, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(1), 39-50.
- Drucker, J. ve Goldstein, H. (2007), Assessing The Regional Economic Development Impacts of Universities: A Review of Current Approaches, International Regional Science Review, 30, 1-27.
- Ergün, E. (2003), Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Meslek Yüksekokulu'nun Bolvadin'in Sosyo - Kültürel Yapısına ve Ekonomisine Katkıları, Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi 5(1), 63-78.
- Erkekoğlu, H. (2000), Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği, Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 16, 203-210.
- Felsenstein, D. (1996), The University in The Metropolitan Arena: Impacts and Public Policy Implications, Urban Studies, 33.
- Glasson, J. (2003), The Widening Local and Regional Impacts of The Modern Universities - A Tale of Two Cities, Local Economy Journal, 18, 21-37.
- Görkemli, H. N. (2009), Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 169-186.

- Huffman, D. ve Quigley, J. M. (2002), The Role of The University in Attracting High Tech Entrepreneurship: A Silicon Valley Tale, The Annals of Regional Science, 36, 403-419.
- Kaşlı, M. ve Serel, A. (2008), Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma, Yönetim ve Ekonomi 15(2), 99-113.
- Süleyman Demirel Üniversitesi 2011-2015 Stratejik Plan Taslağı (2010), http://sgdb.sdu.edu.tr/indir/2011_2015_StratejikPlanTaslagi.pdf, Erişim Tarihi: 25.09.2010)
- Süleyman Demirel Üniversitesi İdare Faaliyet Raporu (2009), http://sgdb.sdu.edu.tr/indir/SDU_2009_IdareFaaliyetRaporu.pdf, Erişim Tarihi: 25.09.2010)
- Süleyman Demirel Üniversitesi Performans Programı (2010), http://sgdb.sdu.edu.tr/indir/GuncelDs/SDU_2010_PerformansProgrami.pdf, Erişim Tarihi: 25.09.2010)
- Sürmeli, F. (Editör), Taşcı, D., Tosunoğlu, B. T., Toprak, E., Gökalp, E., Sürmeli, A., Kumtepe, E. G., Kumtepe, A. T. (2008), Üniversite Kaynaklı Doğrudan ve Dolaylı Harcamaların Eskişehir Ekonomisine Katkıları, Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Proje Raporu, Proje No: 073623, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Thanki, R. (1999), How Do We Know The Value of Higher Education In Regional Development? Regional Studies, 33.
- Tuğcu, C. T. (2003), Üniversitelerin Yerel Ekonomik Faaliyet Hacmine Katkıları: Nevşehir Örneği, <http://biriylilik.110mb.com/resim/images/nrbxjf7v32i489yk53.doc>, (Erişim Tarihi: 15.09.2010)
- Türkiye İstatistik Kurumu (2009), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı, http://report.tuik.gov.tr/reports/rwservlet?adnksdb2=&report=turkiye_ilce_koy_sehir.RDF&p_il1=32&p_kod=1&p_yil=2009&p_dil=1&desformat=html&ENVID=adnksdb2Env, Erişim Tarihi: 20.09.2010)